

FOR BEBOERE OG PÅRØRENDE

Trygghet uten å bli vekket

Hva Nattugla er, hva den ser, og hva den ikke gjør

Dette er ikke politikk. Det er matematikk.

Alle har hørt om eldrebølgen. Færre snakker om den andre enden: hvor mange yrkesaktive det er til å bære den.

Disse tallene får vi ikke gjort noe med. Vi skal levere gode og forsvarlige tjenester til langt flere eldre — med de hendene vi har i dag.

Det eneste vi kan endre, er måten vi jobber og organiserer oss på.

Kilde: SSB tabell 14751, framskrevne forsørgerbrøker, hovedalternativet (MMMM). 1950: SSB: Flere pensjonister må forsørges av stadig færre yrkesaktive.

Fra rutine til hendelse

I dag har vi folk på jobb i tilfelle noe skjer, og vi går runder for å sjekke at alt er bra. Det er den arbeidsmåten som ikke skalerer.

I DAG

Rutinestyr

- Faste runder til faste klokkeslett
- Beboere vekkes av tilsyn de ikke trengte
- Hjelpen kommer ved neste besøk
- Bemanningen dimensjoneres for verste tenkelige natt

BEHOVSSTYRT

Hendelsesbasert

- Personalet rykker ut når noe faktisk skjer
- Uforstyrret søvn for dem som ikke trenger tilsyn
- Hjelpen kommer med én gang ved fall
- Hendene flyttes dit behovet er

Gapet kan ikke ansettes bort

Anslått mangel på årsverk i helse og omsorg

2025

9 900

årsverk

2040

42 400

årsverk

Dette gir ikke dårligere omsorg. Det gir raskere hjelp når den trengs — og lar flere klare seg selv lenger hjemme, slik de fleste ønsker.

Regjeringen bruker et annet ord om det samme: behovsstyrt omsorg. Helsepersonellplan 2040.

Å sove natten gjennom

Vi går runder om natten og prøver å være stille. Vi vekker folk likevel. Det bør vi slutte med når teknologien kan gjøre jobben.

Uforstyrret søvn

Den som ikke trenger tilsyn, blir ikke vekket av det. Søvn er ikke en bekvemmelighet — det er helse.

Hjelp med én gang

Faller du om natten, kommer det noen nå. Ikke ved neste runde, og ikke ved neste besøk i morgen tidlig.

Ingenting nytt å lære seg

Ingen knapp å huske, ingen app å åpne, ingenting å ta på seg. Det er kanskje det viktigste av alt.

De aller fleste vil bo hjemme lengst mulig

Det som stopper dem er sjelden lysten. Det er utryggheten — og det er akkurat den tryggheten et digitalt tilsyn kan gi.

Trygghet uten å måtte lære seg noe nytt, og uten å bli vekket av den.

Nattugla filmer ikke.

De fleste tror Nattugla er et kamera som står og filmer hele natten. Det gjør den ikke — og forskjellen er hele poenget.

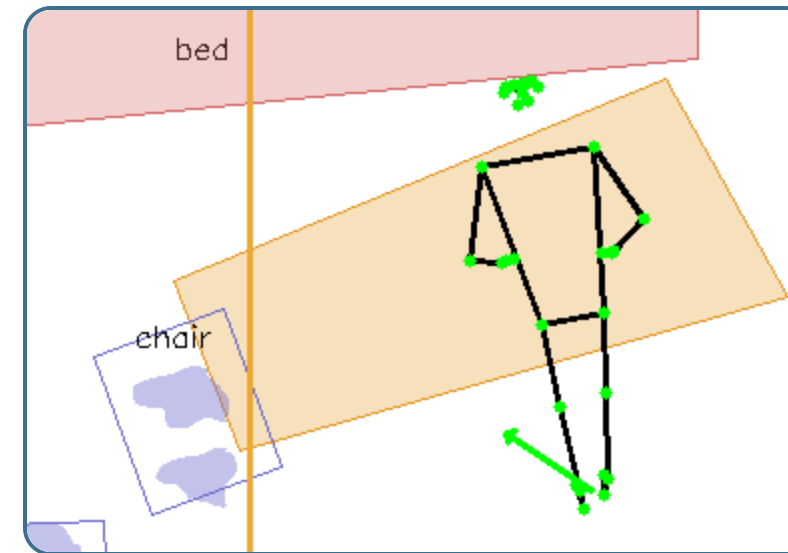

Illustrasjon.

DET MANGE TROR

Et kamera som filmer hele natten

Bilder av rommet, av ansiktet, av alt som skjer — lagret og tilgjengelig.

Uredigert skjermbilde fra et pasientrom på sykehjem.

DET NATTUGLA SER

Punkter og streker

Ingen ansikt, ingen detaljer i rommet. Det oransje er senga, det rosa et område systemet ser bort fra. Nattugla vet hvor kroppen er — ikke hvem den tilhører.

Video finnes i to tilfeller — og bare da

1 Planlagt tilsyn

Avtalt på forhånd, til et fast klokkeslett. Pleieren har et tidsbegrenset vindu på 10–15 minutter. Utenfor vinduet er det ingen tilgang å få.

2 Utløst alarm

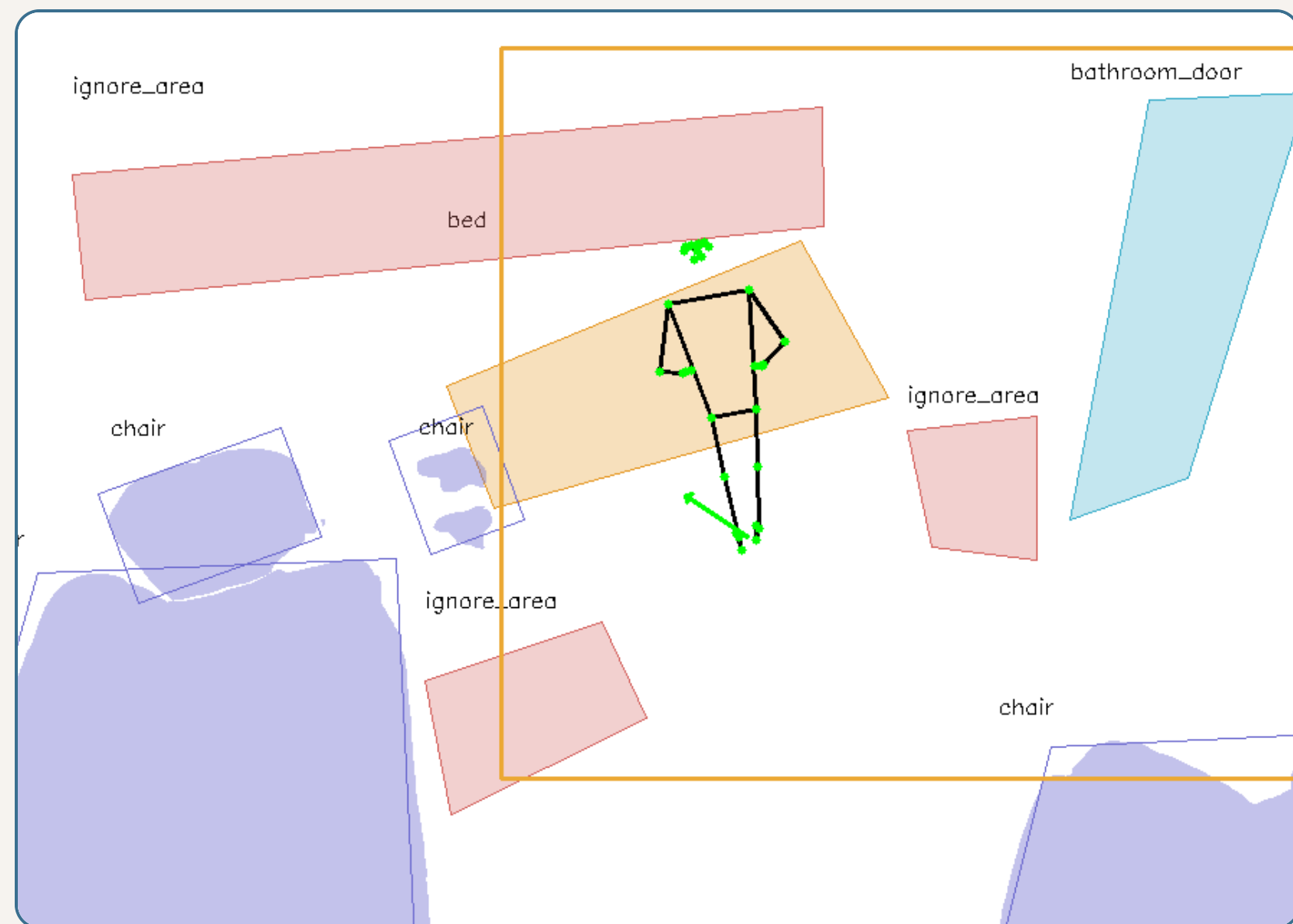
Noen har falt, forlatt sengen eller trenger hjelp. Da får pleieren se hva som har skjedd, og kan vurdere hvor raskt det haster.

Personen kan anonymiseres også under et tilsyn, slik at pleieren ser stilling og bevegelse uten å se hvem det er.

Dette er punktet der de fleste snur. Ikke fordi de blir overtalt, men fordi de får se hva det faktisk er.

Et menneske går alltid over oppsettet

Nattugla kjenner igjen senga og stolene selv. Men personalet går alltid inn og kontrollerer at flatene ligger riktig — og dørene, og alt systemet skal se bort fra, tegnes inn for hånd.

Utsnitt av et uredigert skjermbilde fra et pasientrom på sykehjem. De engelske merkelappene er utviklerens egne.

FARGENE I BILDET

- **Seng**
Foreslås automatisk. Personalet bekrefter at flaten ligger der senga faktisk står.
- **Stol**
Samme sak: systemet finner den, et menneske kontrollerer den.
- **Døra til badet**
Tegnes inn for hånd. Systemet vet hvilken dør som er hvilken.
- **Flatene Nattugla ser bort fra**
Tegnes inn for hånd. Bilder på veggen, TV-skjermen, speilet. Nattugla skiller ikke en liten person fra en stor, så et ansikt på en skjerm ville telt som en person i rommet.
- **Kroppen**
Streker og punkter. Dette er alt systemet har om personen.

Blindsonene er ikke noe som mangler. De er tegnet inn av et menneske, med vilje.

Hva Nattugla er

En sensor i taket som følger med på om noe skjer, og varsler personalet når det gjør det.

1 Den følger med

Ser kroppens posisjon som punkter og streker. Ingen ansikt, ingen romdetaljer.

2 Den kjenner igjen situasjoner

Noen setter seg opp i sengen, forlater den, eller faller.

3 Den varsler

Beskjeden går til personalet, som kan se hva som har skjedd og hvor mye det haster.

HVA DEN IKKE ER

- Ikke et kamera som filmer hele natten
- Ikke noe beboeren må lære seg eller ta på seg
- Ikke en erstatning for folk — en måte å bruke dem riktigere på

Den gjør én ting: sier fra når noe skjer, slik at hjelpen kommer da og ikke ved neste runde.

Dette er regulert, og det skal det være

Digitalt tilsyn behandler personopplysninger om mennesker som ofte ikke kan avgjøre dette selv. Da er hjemmelen en del av tjenesten, ikke papirarbeid ved siden av.

Kan personen bestemme selv?

Den som har beslutningskompetanse i akkurat dette spørsmålet, avgjør selv. Og motsetter en beslutningskompetent person seg, kan tiltaket ikke settes i verk.

Hvis ikke: riktig spor

Mangler beslutningskompetanse og ingen motstand: vedtak etter pasient- og brukerrettighetsloven § 4-6a. Ved motstand: kapittel 4 A — eller helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9 ved utviklingshemming.

Hendelsesstyrt, ikke kontinuerlig

Paragrafen hjemler ikke kontinuerlig observasjon med lyd eller bilde. Overføres bilde bare ved varsling om konkrete hendelser, faller det etter Helsedirektoratets vurdering utenfor. Det er slik Nattugla er bygget.

Ferskt regelverk Endret to ganger på ett år: § 4-6a gjelder fra 1.9.2025 også for personer med utviklingshemming uten motstand, og fra 1.6.2026 heter «samtykkekompetanse» beslutningskompetanse — sykdomsvilkåret er opphevet og beviskravet senket til «overveiende sannsynlig».

Det beste personvernet er det som ikke er mulig å omgå, fordi opptaket aldri blir til.

Kilde: Pbrl. §§ 4-3 og 4-6a, endret ved lov 20.06.2025 nr. 67. Helsedirektoratets brev til kommunene 02.07.2025 (25/17497-7) og 19.01.2026 (25/17497-9).

DET ER MÅLT I DRIFT

Økernhjemmet

SINTEF fulgte Nattugla i drift på et sykehjem i Oslo med 56 beboere og tre tilsyn per beboer per natt.

Fysisk tilsyn

3 min

når ingenting har skjedd

Digitalt tilsyn

30 sek

samme oppgave

Frigjort per natt

7 timer

56 beboere, tre tilsyn hver

Nattevakter

5 → 4

Fem ble til fire — eller sagt annerledes: en økning på 25 % som aldri måtte tas.

«Ressursbehovet er ikke knyttet til arbeidsmengden, men til sannsynlighet for risikofylte situasjoner.»

SINTEF

Merk Følgeevaluering med estimer, ikke en kontrollert måling. SINTEF skriver selv at tiden per fysisk tilsyn var svært variabel.

Derfor kan bemanningen ned uten at arbeidsmengden halveres: den var aldri dimensjonert etter oppgaver.

Kilde: SINTEF 2020:00634, Digitalt tilsyn på Økernhjemmet

Spør oss om det dere lurer på

1 Ingen video utenom avtalte tilsyn og utløste alarmer

2 Ingenting å lære seg, og ingenting å ta på seg

3 Kommunen skal ha et vedtak og en personvern vurdering på plass

Det viktigste spørsmålet er ikke hva teknologien kan. Det er hva den ikke gjør.